

Illa de las Palomas.

Nas costas mediterráneas do sureste peninsular, entre o porto de Cartaxena e cabo Tiñoso, esténdese unha pequena franxa costeira que constitúe unha excepcional reserva do Patrimonio Cultural e Natural de España. Alí atópamos a illa de Las Palomas.

Nos anos 2007 e 2008, o Museo Nacional de Arqueoloxía Subacuática realiza, entre as puntas do antepuerto cartaxenero, unha prospección arqueolóxica sistemática con medios electrónicos.

Durante a campaña detéctanse decenas de naufraxios, buques afundidos desde a época romana ata os nosos días.

Para comprobar os datos do sónar, envíase un robot submarino controlado a distancia desde unha embarcación, que permite documentar as características de cada pecio e o seu estado de conservación.

As imaxes do fondo mariño transmítense á cabina de mando, onde se sitúa o operador do robot e os arqueólogos que dirixen a operación.

Baixo as augas próximas á Algameca Grande, vixiadas aínda polas baterías de defensa portuaria da Parajola, Roldán e A Podadera, atópanse hoxe antigos restos que evidencian a presenza do home no mar.

Agora constitúen un fervedoiro de peixes, que topan acubillo detrás de vaos e cadernas.

Un buque de pesca que unha vez faenou nestas mesmas augas, colonizado pola vexetación submarina, convírtese así en morada de sargos, castañolas e congros.

O robot documenta un pesqueiro de casco de madeira, dos moitos que surcaron as costas cartaxeneras. Posiblemente foi afundido intencionadamente para crear un arrecife artificial, un xerme de vida sobre uns fondos devastados pola pesca de arrastre durante séculos. Hoxe deu os seus froitos.

O traballo do robot da paso ao dos arqueólogos do Museo, que se mergullan para efectuar unha inspección máis detallada.

Axudados por cámaras de fotos, rexistran detalles do barco, da súa cuberta, aínda case completa; das súas bordas, xa perdidas as tracas; e das súas cadernas, que asoman agora como un tórax descarnado.

Unha vez comprobaron e rexistraron o seu estado e as súas circunstancias, o buque xa pasou a formar parte do mar. Ao mesmo tempo, constitúe parte da nosa memoria, do noso patrimonio cultural, e, ao fin, da eterna ruta que emprendeu o home desde a primeira vez que, alá na Prehistoria, alguén se adentrou cunha precaria embarcación en augas descoñecidas.